

Zapošljavanje i sigurno snabdijevanje energijom korištenjem biomase u Bosni i Hercegovini

Preko 53% teritorije Bosne i Hercegovine prekriveno je šumom i šumskim zemljištem. Iako Bosna i Hercegovina ima značajan potencijal za proizvodnju energetskih proizvoda baziranih na drvetu, njegova upotreba se najčešće ogleda u korištenju za grijanje pojedinačnih domaćinstava.

Ujedno, sektor obnovljivih izvora energije odlikuje se nedostatnim aktivnostima privatnog sektora. Ograničeni podsticaji za projekte obnovljivih izvora energije iz drvne biomase predstavljaju prepreku za razvoj sektora, zapošljavanje domaće radne snage i povećanje izvoza.

Kako bi se potaklo održivo korištenje drvne biomase i razvoj sektora obnovljivih izvora energije, od 2016. godine Češka razvojna agencija finansira trogodišnji "Projekt zapošljavanja i sigurnog snabdijevanja energijom korištenjem biomase u Bosni i Hercegovini" koji implementira UNDP.

Partneri u realizaciji aktivnosti su: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ambasada Republike Češke u BiH, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u Vladi Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta BiH.

Cilj Projekta je dugoročno smanjenje emisija CO₂ i poboljšanje životnog standarda stanovništva poticanjem održivog korištenja drvne biomase kroz strateško djelovanje, uspostavljanje tržišnog lanca vrijednosti i podizanje nivoa svijesti stanovništva o prednostima korištenja ovog energenta.

Projekt nastoji doprinijeti smanjenju ukupne emisije tCO₂ po glavi stanovnika u BiH za 3% do 2030. godine, a na temelju globalno prihvaćene baze godine 1990. kao polazne osnove (emisija od 8,97 tCO₂ po glavi stanovnika). Na osnovu [Baze podataka o emisijama za istraživanje atmosfere](#) na globalnom nivou (Emission Database for Global Atmospheric Research (EDGAR)), u 2014. godini ukupna emisija tCO₂ po glavi stanovnika u BiH je iznosila 6,18 tCO₂.

Projekt doprinosi:

- Unaprjeđenju sigurnog snabdijevanja energijom
- Podsticanju razvoja preduzeća za preradu domaće raspoložive drvne biomase
- Uspostavljanju održivih partnerstava koja doprinose privrednom razvoju lokalnih zajednica

Projekt se realizuje kroz tri komponente:

- **Razvoj politika za održivo korištenje drvne biomase** – revidiranje zakonodavstva u oblasti šumarstva i energetike, podrška u pripremi odgovarajućeg zakonodavnog okvira, unapređenje Akcionih planova za obnovljive izvore energije, jačanje kapaciteta donosioca odluka, privatnog sektora i lokalnih zajednica u segmentu drvne biomase u BiH.

- **Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete drvene biomase kao energenta za potrebe grijanja** - uspostava multi-disciplinarnog i koordinacionog mehanizma između relevantnih institucija iz energetskog i sektora šumarstva u BiH, mapiranje potencijala korištenja i eksploatacije drvene biomase, podrška uspostavi mehanizama upravljanja šumama sa ciljem povećanja korištenja drvene biomase za proizvodnju energije, podizanje svijesti stanovništva o potencijalima drvene biomase u BiH.
- **Realizacija infrastrukturnih projekata za obnovljive izvore energije** – kreiranje poslovnih modela i finansijskih mehanizama za finansiranje projekata zamjene goriva u zgradama javne namjene, uspostavljanje Inovativnog centra za drvenu biomasu, instaliranje novih sistema grijanja na drvenu biomasu u četiri (4) javna objekta u BiH.

Očekivani rezultati Projekta:

- Pripremljena Studija o analizi nedostataka u strateškom i zakonodavnom okviru sektora šumarstva i energetike u BiH u segmentu drvene biomase
- Pripremljena Studija o analizi preporuka o strateškom i zakonodavnom okviru sektora šumarstva i energetike u segmentu drvene biomase i Vodič za primjenu najboljih praksi i operativnih metoda za povećanje korištenja drvene biomase
- Organizovana Studijska posjeta Republici Češkoj od strane donosioca odluka u segmentu drvene biomase u BiH
- Održana obuka o finansijskim mehanizmima za predstavnike 10 lokalnih zajednica i preduzeća iz oblasti energetske efikasnosti u BiH
- Uspostavljena Radna grupa o drvenoj biomasi u BiH koja uključuje predstavnike svih relevantnih institucija iz energetskog i sektora šumarstva
- Pripremljene Studije o potencijalu i kvalitetu drvene biomase u BiH
- Pripremljene Studije sa preporukama za kreiranje/unaprjeđenje mehanizama upravljanja šumama u Federaciji BiH i Republici Srpskoj sa ciljem povećanja korištenja drvene biomase za proizvodnju energije
- Najmanje 4.500 osoba informisano o potencijalima drvene biomase u BiH
- Pripremljena Studija sa preporukama za pokretanje mehanizama finansiranja projekata zamjene goriva u zgradama javne namjene u okviru Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i Fonda za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske
- Pokrenut Inovativni centar za drvenu biomasu u okviru Udruženja biomase u BiH
- Instalirani novi sistemi grijanja na drvenu biomasu u četiri (4) javna objekta